

4-тақырып. Басқару жүйесінің элементтері, мақсаты мен әдістері.

4.1.Басқару жүйесінің элементтері, мақсаты мен әдістері.

4.2.Басқарудағы ақпаратпен жұмыс.

БАСҚАРУ ЖҮЙЕСІНІҢ ЭЛЕМЕНТТЕРІ

Басқару мақсаты

Басқару функциясы

Басқару құрылымы

Басқару кадрлары

Басқару әдістері

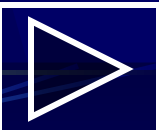
Басқару механизмі

Басқару процесі

Басқаруды дамыту

Басқару технологиясы

Басқарудағы ақпарат

БАСҚАРУ МАҚСАТЫ

- ◆ ЭКОНОМИКАЛЫҚ
- ◆ ӘЛЕУМЕТТІК
- ◆ ЭКОЛОГИЯЛЫҚ
- ◆ Ұзақ мерзімді
- ◆ стратегиялық
- ◆ ағымдық
- ◆ ТАКТИКАЛЫҚ

БАСҚАРУ ӘДІСТЕРІ

❖ *Әкімшілік*

❖ *Экономикалық*

❖ *Әлеуметтік:*

□ саяси

□ идеологиялық

□ әлеуметтік-психологиялық

□ адамгершілік

Менеджмент әдістері

- ұйымдастырушылық;
- әкімшілік;
- экономикалық;
- әлеуметтік-психологиялық.

Білім берудегі менеджмент әдістері

Ойларын анықтау:

- ✓ сұхбат алу
- ✓ сауалнама
- ✓ Метод выборочных опросов метод
- ✓ сараптама

Жағдаяттарды талдау:

- ✓ Жүйелі талдау
- ✓ Сценария жазу әдісі
- ✓ Желілік жоспарлау әдісі
- ✓ Қызметтік-құндылық талдау
- ✓ Экономикалық талдау әдісі

Білім берудегі менеджмент әдістері

Шешімдер мен жағдаяттарды бағалау:

Өнімді бағалау әдістері

Өндірістің ғылыми-техникалық деңгейін бағалау әдістері

Ұйымдастырушылық – техникалық өндіріс әдістері

Шығындарды бағалау әдістері

Мақсаттар ағашының әдісі

Табалдырық пен пайдаларды бағалау әдістері

Қауіп-қатер мен мүмкіншіліктерді бағалау әдістері

Инновацияның тиімділігінің бағасының әдістері

Инновацияның тиімділігін бағалау әдістері

Білім берудегі менеджмент әдістері

Идеяларды шығаруы:

Миға шабуыл әдісі

6-3-5 әдісі

Синектик әдісі

Морфологиялық талдау әдісі

Іскерлік ойын әдісі

Шешім қабылдау:

Экономикалық-математикалық модельдер

Шешімдер кестесінің әдістері

Шешімдер ағашын құрастыру әдістері

ABC әдісі

Білім берудегі менеджмент әдістері

Болжанған ахуалдар:

Болжамдаудың сарапшылық әдістері

Экстраполяция әдісі

Ұқсастыру әдістері

Дельфи әдісі

Кері талдау әдістері

Эконометриялық әдістер

Имитациялық әдістер

Білім берудегі менеджмент әдістері

Көрнекі көрсету әдістері:

Графикалық модельдер

Физикалық модельдер

Лауазымдық сипаттамалар және нұсқаулар

Дәлелдеу әдістері:

Презентациялау әдістері

Әңгіме жүргізу әдістері

БАСҚАРУДЫ ДАМЫТУ

Басқару процесін жетілдіру – бұл тек қана жаңаны енгізу ғана емес, сонымен қатар ескімен күрес.

БАСҚАРУДАҒЫ АҚПАРАТ

Жетістікке жету үшін тұлғаға қажетті құзыреттіліктер

Проблеманы шешу құзыреттілігі

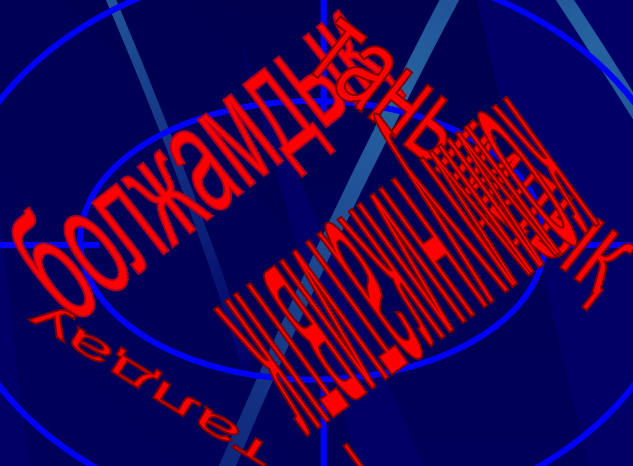
Ақпараттық құзыреттілік

Коммуникативтік құзыреттілік

**ОҚУ АҚПАРАТЫН
МОДУЛЬДЕУ**

**АҚПАРАТТЫҚ
БІЛІМ ОРТАСЫН
ҚҰРАСТЫРУ**

**ҚАШЫҚТАН ҚАТЫНАС
ЖАСАУДЫ
ЖОБАЛАУ**

**ОҚЫТУ
САПАСЫНЫҢ
МОНИТОРИНГІ**

АҚПАРАТТЫҚ ҚОР

Тестілеудің желісіз
пульті - ACTIVote

Желілік планшет-
ACTIVtablet

Графикалық
планшет-
ACTIVpanel-pr
o

Компьютер

Интерактивті тақта
ACTIVboard

ACTIVslate

Бағдарламалық
қамтамасыздандыру
ACTIVstudio

Проектор

Ноутбук

Электронды
нұсқағыш

Электронды қалам-
ACTIVpan

Мектепке дейінгі білім беру мекемелерін басқару деңгейлері

ПЕДАГОГИКАЛЫҚ ЖҮЙЕНІ БАСҚАРУДЫҢ НЕГІЗГІ ҚЫЗМЕТТЕРІ

- жоспарлау;
- ұйымдастыру;
- реттеу;
- бақылау.

«Иновациялық үрдіс» түсінігі

- **Innovation** – өндіріске жіберілген және нарыққа шығарылған, тұтынушыларға жаңашылдығымен немесе өзінің сирек кездесетін ерекше қасиетімен қабылданатын товарлар мен технологиялар, идеялар

(Ф.Котлер)

Инновация түрлері

- жергілікті
- ауқымды

- **Инновация** – бұл жаңаны енгізу мен меңгеру үрдісі.
- **Инновациялық үрдіс** – өндіріске ғылыми зерттеулерді, өңдеулерді, жобаларды енгізу мен қолдануда кезегімен орындалатын қызметтердің жиынтығы, оның нәтижесінде жаңа товарлар, қызметтер, технологиялар, дағдылар, ұйымдастырушылық-басқарушылық тәсілдер құрастырылады.

Инновациялық үрдіс

жаңашылдықты теориялық бөліктен (өңдеу) практикалық бөлікке (нақты шарттар көлемінде қолдану) өзгертеді

Инновациялық үрдістің 6 элементі

- **Инновациялық идеялардың тууы;**
- **Инновация маркетингі;**
- **Инновацияның экономикалық тиімділігінің бағасы;**
- **Инновацияларды меңгеру;**
- **Инновацияны коммерциялық жүзеге асыру;**
- **Инновацияның алға басуы**

Инновациялардың өмірлік циклі

- қысқа (3-3,5 жыл);
- сауда-өндірістік циклдер (орта) (7-11 жыл);
- үлкен циклдер (48-55 жыл).

Инновациялардың өмірлік циклінің тұжырымдамасы

- нақты уақыттағы даму қызметін талдау;
- инновацияларды жоспарлау, іске асыру бойынша жүйелі түрде өндірілуін дәлелдеу
- тұжырымдама – инновацияны жоспарлау мен талдау негіздері

Инновациялардың өмірлік циклі мыналардан тұрады:

- Жаңа бұйым жасақтау – инновациялық үрдісті ұйымдастыру, капитал салу;
- Нарыққа шығару – енгізу кезеңінде бұйым кіріс әкеледі;
- Нарықтың дамуы – жаңа бұйым нарықта көп сұранысқа ие болып, белсенді сатылса, нарықта бұйымды сату көлемі өседі;
- Нарықтағы тұрақтылық – сату көлемінің өсуі тоқтатылды;
- Нарықтың көтерілуі – сұраныс бар, кадр және баға саясаты өзгереді, бұйымды сату формалары өзгереді, жарнамалау жанданады;
- Нарықтың төмендеуі – бұйымды толық өндіру немесе оның сұранысқа ие болмауына байланысты өндіруді толық тоқтату басталады.

Ресей зерттеушісі Ю.В. Яковц бойынша инновацияны жіктеу

- *Базистік инновациялар* - (ең ірі өнертабыстарды жүзеге асыру, техникадағы, білім берудегі түбегейлі төңкерістердің негіздері);
- *Жетілуші инновациялар* - (орта деңгейдегі өнертабыстарды жүзеге асыру, жаңа модельдерді құру базасы және оларды қолдану аумағы);
- *Микро инновациялар* – (ұсақ өнертабыстар негізінде қолданылатын технологиялар мен кейбір өндірістік мінездемелердің артуы, оларды қолдану тиімділігінің жоғарлауы);
- *Псевдоинновациялар* – бұрынғы технологиялардың жаңаруы.

Инновация көрсеткіштері

- *Қолдану аумағы* (басқарушы, өндірістік, ұйымдастырушылық);
- *этапы НТП* (технические, технологические, научные, конструкторские, производственные, информационные);
- *Жүзеге асыру екіпіндері* (жылдам, замедленные, затухающие, нарастающие, равномерные, скачкообразные);
- *степень интенсивности* (равномерные, слабые, массовые);
- *масштабы* (трансконтинентальные, транснациональные, региональные, крупные, средние, мелкие);
- *результативность* (высокие, низкие, средние);
- *эффективность* (экономические, экологические, социальные, интегральные)

Инновациялық менеджментке ғылыми көзқарас

- жүйелік;
- құрылымдық;
- маркетингтік;
- қызметтік;
- өсімге арналған (бір сапа екіншісіне өтеді);
- нормативтік;
- кешенді;
- кіріктірілген;
- динамикалық;
- үрдістік;
- сандық;
- ұйымдастырушылық;
- жағдаяттық

Инновациялық менеджмент жүйесі:

- **Ғылыми бақылау;**
- **Мақсаттылы;**
- **Қамтамасыз етуші;**
- **Басқарушы;**
- **Бағыт беруші.**

Ғылыми менеджменттің ішкі жүйесі мыналардан тұрады:

- **Инновациялық менеджментке ғылыми көзқарастар;**
- **Менеджмент әдістері мен қызметтері**

Инновациялардың портфелі - жаңалықтар және инновацияларды іске асырудың стратегиялық жоспары

- Ғылыми өңдеулер;
- Өнертабыстар;
- Патенттер;
- Ноу-хау;
- Басқа да жаңалықтар (сатып алынғаны, меншікті, меншікті қорда жинақталған, меншікті қорда енгізіліп отырған)

Инновациялық менеджмент мәні

- **Инновациялар** – шаруашылық тетігі әсер ететін объект.
- Инновацияларды құру, іске асыру, дамыту (жаңаны енгізу).

Инновациялық менеджмент мыналардан тұрады

- стратегия;
- тактика;

Стратегия - соңғы алға қойған мақсатқа жету үшін қолданатын құралдардың әдістері мен жалпылама бағыттарын таңдауға мүмкіндік береді.

Тактика – анықталған нақты шарттар негізінде алға қойған мақсатты шешудің анықталған әдістері мен тәсілдері.

Инновациялық менеджмент тактикасының міндеттері - дұрыс шешім қабылдау мәдениеті және дұрыс шешім қабылдау тәсілдері.

Басқару субъектісі мен объектісі

- **Инновациялық менеджмент** – ұйымды басқару жүйесі
- Жүйені басқарушы (басқару субъектісі) және басқарылатын жүйе (басқару объектісі).
- **Басқару субъектісі** – басқару объектісі қызметін мақсаттылы басқаруды жүзеге асыратын жұмысшылар тобы.
- **Басқару объектісі** - инновациялық нарық қатысушыларының арасындағы инновациялар, инновациялық үрдістер және экономикалық қатынастар

Инновация менеджменті қызметінің 2 түрі

- Басқару субъектісінің қызметтері;
- Басқару объектісінің қызметтері (басқару объектісі болып мыналар табылады: инновациялар, инновациялық үрдіс, инновация нарығындағы барлық қатысушылардың арасындағы экономикалық қатынас)

Басқару субъектісінің қызметтері

- **болжау** (басқару объектісінің технологиялық, экономикалық жағдайының ұзақ мерзімді, түпкілікті өзгерісін жасақтау);
- **жоспарлау** (инновациялық жобаны өмірге әкелуде жоспарланған тапсырмаларды өңдеу бойынша барлық кешенді жұмыстардың бірігуі);
- **ұйымдастыру** (белгілі бір ережелер мен іс-әрекеттер базасында инновациялық және инвестициялық бағдарламаны енгізу үшін біріктірілген адамдар);
- **реттеу;**
- **түзету;**
- **ынталандыру**
- **бақылау**

Басқару объектісінің қызметі

- **Инновациялық жобаға капиталды тәуекелділікке барып салу;**
- **Инновациялық жобаны енгізуде инновациялық үрдісті ұйымдастыру;**
- **Нарықтағы инновациялардың қозғалысын ұйымдастыру және оның кірігуі**

Инновациялық ұйымның ерекшеліктері

- **Инновациялық қызметті ұйымдастыру - инновациялық қызметті іске асыратын кәсіпорынның ұйымдастырушылық құрылымын құру.**
 - *Кәсіпорын құрылымының қызметтері:*
 - **Өңдеулерді алу және ғылыми-техникалық жіктелуі;**
 - **Кадрлар біліктілігін көтеру;**
 - **Сыртқы қайнар көздерден ғылыми-техникалық мағлұматтар алу;**
 - **Маркетинг бөлімшелері мен кәсіпорын қызметкерлерінің біріккен жұмысы;**
 - **Ұйымдастырушы құрылым ішіндегі ақпарат алмасу;**
 - **Алға қойған мақсатқа жету жолында шығармашылық көзқарасты дамыту.**

Міндеттер қою

- **Міндеттер – жоспарланған мақсатқа жету жолында шешілетін нақты проблемалар.**
- **Кез – келген жоспарланған міндет келесі талаптарға жауап беруі тиіс:**
 - **нақтылық;**
 - **өлшемділік;**
 - **тиімділік;**
 - **ақиқаттылығы (SWOT- талдау);**
 - **Іске асыру мерзімін анықтау.**

Дамудың басты бағыттарын анықтау үрдісінің сызбасы

Өзін өмірде жетістікке жеттім деп ойлайтын түлектердің пайыздық өсуі

Әлеуметтік тапсырысқа сәйкес білім беру мазмұнын жасақтау

Кәсіптік құзыреттілігінің өсуіне жағдай жасауға шарттар құру

Әлеуметтік серіктестікті дамыту

Бейіні бойынша дайындыққа кіріспе

Жеке білім беру маршруттарын іске асыруға қажетті шарттармен қамтамасыз ету

АКТ меңгеру

Қажетті кілттік құзыреттіліктерді анықтау

Басқалар

Басқыштар санының атаулары

- Әр басқышқа қажетті қызметтерге көңіл қою
- Нақты қызметтер шеңберін анықтау
- Бұйрық және тәртіп берудегі қайнар көздер санының аздығы
- Әртүрлі басқыштар арасында көшірмелеуді болдырмау

ПОРТФОЛИО

- ✓ Оқудағы жетістіктерін және соған жету үшін жасалған іс-әрекеттерін көрнекті түрде көрсететін оқушы жинағы (оқудағы жетістіктерінің көрмесі).
- ✓ Оқушының оқудағы жетістіктеріне мақсатты бағытталған, жүйелі және өзіндік бағалау формасы.